

Fiscaal Juridische Actualiteiten

Informatiebulletin over de eigen woning en inkomensvoorzieningen

Nummer 249 – maart 2024

Inhoud

Fiscaal Juridische Signalen

- Belastingdienst controleert afkoop lijfrente in aangifte 2023 1

Vraag van de maand

- Geen aftrek advieskosten als lening niet wordt afgesloten of aangepast 2

Wetgeving en beleid

- Investeren in huurwoningen 3

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

- Overzicht 4
- Beperking renteaftrek bij (bank)spaarhypothec 5

Jurisprudentie

- Goudenhanddrukuitkering aan inwoner Malta niet belast in Nederland 6
- Voor geregistreerd partners slechts één eigen woning mogelijk 7
- Schenking of frauduleus bij aangaan huwelijkse voorwaarden in zicht van overlijden? 8
- Overzicht recente jurisprudentie 9

Fiscaal Juridische Signalen

Belastingdienst controleert afkoop lijfrente in aangifte 2023

Belastingplichtigen die in 2023 hun lijfrenteverzekering hebben afgekocht mogen zich verheugen op extra aandacht van de Belastingdienst.

De Belastingdienst heeft brieven verstuurd aan klanten die hun lijfrente in 2023 hebben afgekocht. In de brief wordt uitgelegd op welke manier de afkoop verwerkt moet worden in de aangifte. Ook wordt verwezen naar de ['rekenhulp revisierente'](#). De revisierente is maximaal 20% van de afkoopsom. Is de lijfrente afgekocht binnen 10 jaar na het afsluiten ervan, dan kan de revisierente mogelijk lager uitvallen door gebruik te maken van de zogenaamde 'tegenbewijsregeling'. Via de rekenhulp kan worden bepaald of de tegenbewijsregeling voordeliger is.

Vraag van de maand

Geen aftrek advieskosten als lening niet wordt afgesloten of aangepast

Vraag

Ik heb een eigen woning met een hypotheek en ben van plan om te gaan verbouwen (nieuwe keuken en badkamer). Omdat ik het geld daarvoor niet heb, wil ik graag lenen voor de verbouwing. Een hypotheekadviseur heeft berekeningen voor mij gemaakt en daarvoor een rekening gestuurd. Door persoonlijke omstandigheden zie ik voorlopig af van de verbouwing. Kan ik de gemaakte kosten van de adviseur toch aftrekken in mijn aangifte inkomstenbelasting?

Antwoord

[Art. 3.120 Wet IB 2001](#) bepaalt welke kosten met betrekking tot de eigen woning bij de aangifte inkomstenbelasting in aftrek kunnen worden gebracht. Het gaat om het gezamenlijke bedrag van:

- renten van schulden, kosten van geldleningen daaronder begrepen, die zijn aangegaan ter verwerving (verbouwing of verbetering daaronder begrepen) van de eigen woning;
- periodieke betalingen op grond van de rechten van erfpacht, opstal of beklemming met betrekking tot de eigen woning; en
- renten van schulden aangegaan ter afkoop van rechten van erfpacht, opstal of beklemming met betrekking tot de eigen woning.

In onderdeel 4 van het besluit van 10 juni 2010 ([Staatscourant 2010, 8462](#)) geeft de minister van Financiën een nadere toelichting op het begrip kosten van geldlening. Kosten van geldlening zijn onder meer de kosten die betrekking hebben op het afsluiten van een eigenwoningschuld zelf. De kosten van een hypotheekadvies zijn in principe aftrekbare kosten van een geldlening voor de eigen woning. Dit geldt echter alleen als de lening ook wordt afgesloten zo staat in het besluit te lezen.

De advieskosten die je hebt gemaakt met het oog op het aangaan van een lening voor de verbouwing van jouw woning zijn dan ook niet aftrekbaar omdat de lening niet tot stand is gekomen.

Belang voor de praktijk

De Kennisgroep Onroerende Zaken van de Belastingdienst heeft onlangs een standpunt ([KG:051:2024:5](#)) gepubliceerd naar aanleiding van een vraag of advieskosten aftrekbaar zijn als de lening niet wordt afgesloten of aangepast. Geheel in lijn met wet- en regelgeving neemt de Kennisgroep Onroerende Zaken het standpunt in dat de gemaakte advieskosten in een dergelijk geval niet aftrekbaar zijn.

Wetgeving en Beleid

Investeren in huurwoningen

In een brief aan de Tweede Kamer geeft minister De Jonge van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan dat investeren in huurwoningen aantrekkelijk moet blijven. Hij gaat daarbij in op verschillende wijzigingen van het tarief overdrachtsbelasting.

[Brief Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 16 februari 2024, 2024-0000059731](#)

Minister De Jonge van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaat in een brief aan de Tweede Kamer in op het verbeteren van het klimaat voor investeringen in woningen. Dat is opmerkelijk. Met alle maatregelen die de wetgever de afgelopen jaren heeft genomen, lijkt haast het tegenovergestelde beoogd. Op fiscaal terrein noemen wij:

1. Stijging van het forfaitair rendementspercentage in box 3. Dit bedraagt in 2024: 6,04% ([art. 5.2 lid 2 Wet IB 2001](#));
2. Stijging van de rendementsgrondslag in box 3 door actualisatie van de leegwaarderatio ([art. 17a Uitvoeringsbesluit IB 2001](#));
3. Stijging van het belastingtarief in box 3. Deze bedraagt in 2024 36% ([art. 2.13 Wet IB 2001](#));
4. Stijging van het tarief overdrachtsbelasting voor onroerende zaken, niet zijnde een eigen woning ([art. 14 Wet belastingen rechtsverkeer](#)).

En dit zijn dan alleen nog maar de fiscale maatregelen om ‘huisjesmelkers’ – want zo zijn deze investeerders in huurwoningen door de overheid weggezet – van de koopwoningmarkt te weren!

In de brief zinspeelt De Jonge op een aanpassing van de tarieven overdrachtsbelasting. Hij gaat uitgebreid in op de budgettaire consequenties van een tariefverlaging en welke dekkingsmogelijkheden daar tegenover kunnen worden gesteld. Voor het algemene tarief overdrachtsbelasting (10,4%) noemt hij een verlaging naar respectievelijk 6%, 8% en 9%. Als dekkingsmogelijkheden worden genoemd het afschaffen van de startersvrijstelling en het verhogen van het verlaagde tarief overdrachtsbelasting van 2% naar respectievelijk 2,5%, 3%, 3,5% en 4,8%.

Belang voor de praktijk

Het is natuurlijk nog maar een informatieve Kamerbrief – en geen concreet wetsvoorstel – maar kennelijk wordt er wel weer nagedacht over het aanpassen van de tarieven overdrachtsbelasting. Als er een wetsvoorstel komt, dan zal dit niet eerder zijn dan na evaluatie van de tariefdifferentiatie binnen de overdrachtsbelasting. Die evaluatie staat voor dit jaar gepland. Als die tariefswijziging er uiteindelijk komt, zien we dus dat de recente maatregelen weer (deels) worden teruggedraaid. Zwalkend overheidsbeleid kan nooit goed zijn. Investeerders, starters, doorstromers worden daar zenuwachtig van.

Standpunten kennisgroepen Belastingdienst

In deze rubriek maken wij melding van een aantal standpunten dat de Belastingdienst recent heeft gepubliceerd. Onze focus ligt daarbij vooral op de onderwerpen eigen woning, bank- en verzekeringsproducten en pensioen.

Overzicht

datum	kennisgroep	omschrijving	link	trefwoord(en)
1-3-2024	Onroerende zaken	Aftrekbare kosten eigen woning verplicht in aanmerking nemen	KG:051:2024:1	Eigen woning Aftrekbare kosten
1-3-2024	Onroerende zaken	Zesmaands-goedkeuring voor verbouwingsdepot, maar niet voor nieuwbouwdepot	KG:051:2024:2	Eigen woning Verbouwingsdepot Nieuwbouwdepot
1-3-2024	Onroerende zaken	Geen aftrekbare kosten eigen woning als wordt gekozen voor langere rentevastperiode dan resterende looptijd	KG:051:2024:3	Eigen woning Aftrekbare kosten Rentevastperiode
1-3-2024	Onroerende zaken	Aftrek advies- en afsluitkosten bij afsluiten of aanpassen rentecontract	KG:051:2024:4	Eigen woning Aftrekbare kosten Advies- en afsluitkosten
6-3-2024	Onroerende zaken	Geen aftrek advieskosten als lening niet wordt afgesloten of aangepast	KG:051:2024:5	Eigen woning Aftrekbare kosten Advies- en afsluitkosten
11-3-2024	Onroerende zaken	Gedeeltelijk aflossen BEWS, oversluiten (B)EWS en aangaan nieuwe schuld voor verbouwing	KG:051:2024:6	Eigen woning Aflossen (B)EWS
11-3-2024	Onroerende zaken	EWS en gevolgen aflossingsstand en renteaftrekverleden in periode 2001-2012	KG:051:2024:7	Eigen woning Aflossingsstand Renteaftrekverleden
11-3-2024	IB niet-winst	Individuele en buitensporige last box 3	KG:202:2024:6	Box 3
14-3-2024	Onroerende zaken	Kwalificatie buitenlandse lening voor aankoop woning waarbij aflossing pas start na levering	KG:051:2024:8	Eigen woning Eigenwoningschuld Buitenlandse lening
14-3-2024	Onroerende zaken	Kwalificatie buitenlandse lening voor aankoop woning waarbij aflossing start na 24 maanden	KG:051:2024:9	Eigen woning Eigenwoningschuld Buitenlandse lening

Overzicht bijgewerkt t/m 21 maart 2024

Beperking renteaftrek bij (bank)spaarhypotheek

De Kennisgroep Onroerende Zaken neemt het standpunt in dat een te hoge rente binnen een spaarhypotheek leidt tot een beperking van de aftrek van eigenwoningrente.

[Kennisgroep Onroerende Zaken van de Belastingdienst 1 maart 2024, KG:051:2024:3](#)

In dit standpunt van de Belastingdienst gaat het om de volgende situatie. Een leningnemer heeft een hypotheek met daarnaast een kapitaalverzekering eigen woning (KEW). De verschuldigde hypotheekrente is gelijk aan de rentevergoeding voor de KEW. Na afloop van de rentevastperiode doet de bank hem een aanbod tot renteverlaging conform de geldende markttarieven. De leningnemer wijst dit renteaanbod af en kiest voor een rentevastperiode die langer is dan de resterende looptijd van zijn hypotheek. De hypotheekrente is daardoor hoger, de rentevergoeding voor de KEW eveneens, waardoor de premies lager zijn. De bank gaat daarmee akkoord.

De Kennisgroep Onroerende Zaken geeft aan dat de hypotheekrente in dat geval niet volledig aftrekbaar is. Voor zover de rente uitkomt boven het rentepercentage dat hoort bij de rentevastperiode van de resterende looptijd, is geen sprake van fiscaal aftrekbare eigenwoningrente. In zoverre is namelijk geen sprake van een vergoeding voor het ter beschikking stellen van de hoofdsom. Het heeft betrekking op andere rechten, namelijk het verkrijgen van een hogere rentevergoeding voor de KEW.

Belang voor de praktijk

Het gaat in dit standpunt om een zogeheten spaarhypotheek. Als er sprake is van een spaarrekening eigen woning in plaats van een KEW, dan hebben we het over een bankspaarhypotheek. Dit standpunt beperkt zich uiteraard niet tot de spaarhypotheek. Voor de bankspaarhypotheek geldt exact hetzelfde.

Het is een nogal merkwaardige vraag die hier is voorgelegd aan de kennisgroep. Het lijkt nogal wiedes dat je geen langere rentevastperiode kan kiezen dan de resterende looptijd van de hypotheek. Bij Nationale-Nederlanden is dit dan ook niet mogelijk. Maar kennelijk is/zijn er aanbieder(s) in de markt die dit wel doen dan wel overwegen te gaan doen. Dat de hypotheekrente in dat geval niet volledig aftrekbaar is, is geen nieuws. Het blijkt al met zoveel woorden uit onderdeel 9.4 van het besluit van 10 juni 2010 ([Stcrt. 2010, 8462](#)).

De rente van een (bank)spaarhypotheek staat ook centraal in onderdeel F5 van het document [Vragen en antwoorden over de kapitaalverzekering eigen woning, de spaarrekening eigen woning, het beleggingsrecht eigen woning en vóór 2001 bestaande kapitaalverzekeringen in box 3](#) van de Belastingdienst. Hierin staat dat de hypotheekrente fiscaal is aftrekbaar is als de rentevergoeding op de SEW (en KEW) gelijk is aan het percentage hypotheekrente. Als voorwaarde geldt hierbij dat de hypotheekrente niet hoger is dan gebruikelijk is voor hypotheeken die zonder SEW (KEW). Een marge van 0,2% hogere hypotheekrente dan gebruikelijk is voor leningen zonder SEW, vormt daarbij geen beletsel voor de hypotheekrenteaftrek. Er geldt dus een 0,2%-marge. Het is wat opmerkelijk dat de Kennisgroep Onroerende Zaken deze marge in dit standpunt niet noemt.

Jurisprudentie

Goudenhanddrukuitkering aan inwoner Malta niet belast in Nederland

Door schending van het gelijkheids- en vertrouwensbeginsel worden goudenhanddruktermijnen niet in het belastbaar inkomen van een inwoner van Malta betrokken.

[Hof Den Haag 7 november 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:2727](#)

Een man woont sinds 2013 afwisselend in Malta en Nederland. Vanaf 2015 krijgt zijn verblijf in Malta een duurzamer karakter. Dit is de reden dat hij in 2015 bij zijn belastinginspecteur verzoekt tot de afgifte van een zogenaamde [verdragsverklaring](#). De inspecteur geeft deze verklaring niet af. Om te beoordelen of de man fiscaal inwoner van Malta is, moet worden vastgesteld of hij in Malta ook daadwerkelijk het 'centrum van zijn levensbelangen' heeft. De periode waarover hij dit moet beoordelen, acht de inspecteur op dat moment te kort. Ook na verschillende contactmomenten met de inspecteur in 2016 weigert deze een verdragsverklaring aan de man af te geven.

In 2017 ontvangt de man een bedrag van € 489.213 van zijn stamrecht BV in Nederland. De inspecteur betreft dit bedrag in zijn aanslag inkomstenbelasting 2017. De inspecteur oordeelt dat de stamrechtuitkeringen behoren tot het belastbare inkomen uit werk en woning en dat het heffingsrecht hierover op grond van [art. 16 van het Belastingverdrag Nederland-Malta](#) is toegewezen aan Nederland. De toepassing van de verdragsbepaling is niet in geschil. De man is echter van mening dat heffing in Nederland over de stamrechtuitkeringen op basis van algemene beginselen van behoorlijk bestuur in zijn geval achterwege moet blijven. Hij beroept zich daarvoor op het gelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Voor het beroep op het gelijkheidsbeginsel vergelijkt hij zich met belastingplichtigen met een uitkering uit een stamrecht die wél een verdragsverklaring hebben ontvangen. Deze belastingplichtigen hebben namelijk een brief van de Belastingdienst gekregen. In die brief staat dat naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad van 19 mei 2017 ([ECLI:NL:HR:2017:913](#)) de belastingheffing in internationaal verband over stamrechtuitkeringen is gewijzigd. Hierdoor is de verdragsverklaring vanaf 1 januari 2018 niet meer van toepassing en betreft Nederland de uitkeringen uit het stamrecht vanaf die datum in de belastingheffing. Maar de Belastingdienst belast de in 2017 ontvangen stamrechtuitkering van de man wel al, terwijl dat niet het geval zou zijn geweest als de man een verdragsverklaring zou hebben gehad. Het hof oordeelt dat de inspecteur ten nadele van de man is afgeweken van begunstigend beleid, dat wel gold voor belastingplichtigen die in een vergelijkbare situatie verkeren als de man. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagt.

Dat geldt ook voor het beroep op het vertrouwensbeginsel. De man heeft op verschillende momenten aan de inspecteur verzocht om zijn woonplaats te beoordelen teneinde een verdragsverklaring af te geven. De man mocht er, gezien de toen geldende gedragslijn van de Belastingdienst op dat moment, van uitgaan dat bij het honoreren van zijn verzoek de stamrechtuitkeringen niet in Nederland belast zouden worden. Nu het beroep op het gelijkheids- en vertrouwensbeginsel slaagt, behoren de stamrechtuitkeringen niet tot het belastbare inkomen uit werk en woning.

Belang voor de praktijk

Wil een beroep op het gelijkheidsbeginsel slagen, dan moet aannemelijk worden gemaakt dat sprake is van een ongelijke behandeling van gelijke gevallen en dat deze ongelijke behandeling het gevolg is van:

- een begunstigend beleid dat niet van toepassing is op belanghebbende,*
- een oogmerk tot begunstiging van andere gevallen dan dat van belanghebbende, of*
- een begunstigende behandeling in de meerderheid van met belanghebbende vergelijkbare gevallen (meerderheidsregel).*

Tot de uitspraak van de Hoge Raad van 19 mei 2017 (ECLI:NL:HR:2017:913) was het beleid van de Belastingdienst dat het lijfrenteartikel van toepassing was op goudenhanddrukstamrechtuitkeringen als het belastingverdrag een lijfrentedefinitie kent. In veel gevallen werd de heffing dan toegewezen aan het woonland. Sinds het arrest is de hoofdregel echter dat uitkeringen uit een goudenhanddrukstamrecht vallen onder het arbeidsartikel. De belastingheffing is dan doorgaans toegewezen aan het bronland. Dit had in 2017 gevolgen voor in het buitenland wonende belastingplichtigen die uitkeringen uit een stamrecht ontvingen die tot dat moment niet in Nederland belast werden op grond van het lijfrenteartikel.

Nederland is in 2024 met 13 landen in onderhandeling over belastingverdragen. Afgelopen jaar zijn er 4 belastingverdragen (België, Andorra, Moldavië, Kirgizië) ondertekend. Nieuwe belastingverdragen kunnen tot gevolg hebben dat de heffing over pensioen- of lijfrente-inkomsten uit Nederland wijzigt. Het is zaak om er alert op te zijn of de Belastingdienst deze wijziging in voorkomende gevallen voor alle belastingplichtigen wel op gelijke wijze toepast.

Voor geregistreerd partners slechts één eigen woning mogelijk

Fiscaal partners kunnen samen slechts één eigen woning hebben ook al wonen zij ieder in een aparte woning. De Hoge Raad ziet geen reden om de uitspraak van Hof Amsterdam te vernietigen.

[Hoge Raad 9 februari 2024, ECLI:NL:HR:2024:197](#)
[Hof Amsterdam 29 maart 2023, ECLI:NL:GHAMS:2023:723](#)

Een man en een vrouw zijn geregistreerd partners en hebben een LAT-relatie. Zij hebben ieder een woning waarin zij wonen en ook zijn ingeschreven bij de gemeente. Bij de gezamenlijke aangifte inkomstenbelasting geven zij ieder hun woning aan als eigen woning. De inspecteur corrigeert de aangifte en merkt een van de woningen aan als box 3 bezitting.

Het hof verwijst naar [art. 3.111 lid 8 Wet IB 2001](#) waarin is bepaald dat bij een belastingplichtige en zijn fiscaal partner tezamen niet meer dan één hoofdverblijf in aanmerking wordt genomen. Het beroep slaagt niet. De man en de vrouw zijn overtuigd van hun gelijk en gaan in cassatie bij de Hoge Raad. De Hoge Raad oordeelt, zonder nadere motivatie ([art. 81 lid 1 Wet op de rechterlijke organisatie](#) (RO)), dat het cassatieberoep niet kan leiden tot vernietiging van de uitspraak van het hof.

Belang voor de praktijk

Net als echtgenoten zijn geregistreerd partners elkaars fiscaal partner. Deze regeling is opgenomen in [art. 5a Algemene wet inzake rijksbelastingen \(AWR\)](#). Aan het fiscaal partnerschap zijn verder geen nadere voorwaarden gesteld. Het zijn van echtgenoot of geregistreerd partner is voldoende. Er gelden geen materiële voorwaarden voor bijvoorbeeld de wijze waarop de financiën onderling zijn geregeld of bijvoorbeeld de eis van samenwonen. In [art. 3.111 lid 8 Wet IB 2001](#) is bepaald dat bij een belastingplichtige en zijn fiscaal partner tezamen niet meer dan één hoofdverblijf in aanmerking wordt genomen.

In het geval waarin meer dan één hoofdverblijf bestaat, kunnen de belastingplichtige en zijn partner gezamenlijk bij aangifte kiezen welke woning als hoofdverblijf moet worden aangemerkt. Als ze niet gezamenlijk aangifte doen maar ieder apart, is de aangifte die als eerste bij de Belastingdienst binnenkomt bepalend voor de keuze. De keuze mag ieder jaar opnieuw worden gemaakt. Als er geen keuze wordt gemaakt, is geen van de hoofdverblijven een eigen woning in box 1. Alleen in het geval er sprake is van het beëindigen van het geregistreerd partnerschap dan kan ieder zijn eigen woning aanmerken als eigen woning/hoofdverblijf in box 1.

In een Kamerbrief van [5 februari 2020 \(kenmerk 2019-0000158950\)](#) heeft toenmalig Minister van Financiën Hoekstra een reactie gegeven op een verzoekbrief van een gehuwd stel dat in een soortgelijke situatie verkeerde. Dit echtpaar vond het onrechtvaardig dat zij op grond van de inkomstenbelastingwetgeving slechts één woning mogen aanmerken als eigen woning (box 1), terwijl zij voor het Burgerlijk Wetboek (BW) geen samenwoonverplichting hebben.

In antwoord hierop gaf Hoekstra aan, dat Burgerlijk Wetboek en belastingwetgeving naast elkaar bestaan. Doel en strekking van fiscale wetgeving is doorgaans een geheel andere dan die van civielrechtelijke wetgeving. Civielrechtelijk is het op grond van het huwelijksvermogensrecht mogelijk dat de man en de vrouw ieder eigenaar zijn van de woning waarin zij wonen. De Wet IB 2001 bepaalt vervolgens hoe de belastingheffing is geregeld in geschetste situaties. Dit levert volgens de minister niet zonder meer strijd op tussen beide wetgevingen.

Schenking of fraus legis bij aangaan huwelijksvoorwaarden in zicht van overlijden?

Het overlijden van een echtgenoot binnen afzienbare tijd na het opstellen van huwelijksvoorwaarden leidt niet tot een schenking. Fraus legis is in deze zaak niet aan de orde.

[Hoge Raad 16 februari 2024, ECLI:NL:HR:2024:239](#)

Een vrouw en een man trouwen in 2015 in wettelijke gemeenschap van goederen. In 2017 gaan zij huwelijksvoorwaarden aan waarbij de vrouw tot 90% en de man voor 10% van het vermogen gerechtigd zijn. De man overlijdt 2 maanden na het opstellen van de huwelijksvoorwaarden; zijn vrouw is enig erfgenaam. De inspecteur gaat voorbij aan de huwelijksvoorwaarden en legt een aanslag erfbelasting op, op basis van een verdeling 50%-50%. Ter onderbouwing voert hij aan dat het aangaan van de huwelijksvoorwaarden aan te merken valt als schenking die binnen 180 dagen voor het overlijden van erflater heeft plaatsgevonden. [Art. 12 Successiewet 1956 \(SW\)](#) bepaalt dat een dergelijke schenking bij wijze van fictie kwalificeert als een verkrijging krachtens erfrecht. De vrouw is het hier niet mee eens en legt de zaak voor aan de rechter.

Rechtbank Noord-Holland ([ECLI:NL:RBNHO:2020:9677](#)) oordeelt in eerste instantie dat het beroep van de vrouw gegrond is. Hof Amsterdam ([ECLI:NL:GHAMS:2022:96](#)) oordeelt net als de rechtbank dat er geen sprake is van een schenking maar constateert wel dat sprake is van fraus legis omdat er niet sprake is van enigszins gelijke sterftেকansen. Naar de mening van het hof is belastingontduiking dan ook het enige motief geweest voor het aangaan van huwelijksvoorwaarden. De bevoordeling is door de inspecteur terecht in de aanslag erfbelasting begrepen.

Voor de Hoge Raad stelt de vrouw dat haar man ten tijde van het opstellen van de huwelijksvoorwaarden weliswaar ernstig ziek was maar dat het onbekend was hoe lang de ziekte zou kunnen duren. De inspecteur verzuimt om feiten of omstandigheden aan te voeren die er op wijzen dat het zo goed als zeker is dat de man vóór de vrouw zou overlijden. De Hoge Raad oordeelt dat het aangaan van de huwelijksvoorwaarden in dit geval geen schenking inhoudt ook al worden de man en de vrouw voor ongelijke delen gerechtigd. Er is niet sprake van een voltooide vermogensverschuiving. De bevoordeling van de vrouw kan daarom niet met toepassing van fraus legis als een (fictieve) verkrijging krachtens erfrecht worden aangemerkt. Het gelijk is aan de vrouw.

Belang voor de praktijk

In uitzonderlijke gevallen zou het aangaan van huwelijksvoorwaarden (in het zicht van overlijden) fraus legis kunnen opleveren. Daarvoor is wel vereist dat:

- *het ontgaan van erfbelasting het doorslaggevende motief is geweest, en*
- *de vermogensverschuiving strijd oplevert met doel en strekking van [art. 12 SW](#).*

Hiervan is sprake als op het moment van aangaan van de huwelijksvoorwaarden overduidelijk is dat de echtgenoot met het kleinste aandeel in het vermogen eerder zal overlijden dan de andere echtgenoot.

Overzicht recente jurisprudentie

Onderstaand geven wij een opsomming van recente interessante uitspraken die wij kort weergeven maar niet uitgebreid behandelen.

Wijziging onderlinge verdeling belastbare inkomsten uit eigen woning

[Hof Arnhem-Leeuwarden 13 februari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:1090](#)

Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelt dat fiscale partners de onderlinge verhouding met betrekking tot een gemeenschappelijk inkomensbestandsdeel kunnen wijzigen tot het moment waarop de (navordering)aanslag van beide partners onherroepelijk vaststaat.

Omslagstelsel pensioen in eigen beheer in strijd met goed koopmansgebruik

[Hoge Raad 23 februari 2024, ECLI:NL:HR:2024:265](#)

De Hoge Raad oordeelt dat het omslagstelsel voor pensioenverplichtingen in eigen beheer niet langer geoorloofd is. De Hoge Raad geeft aan dat het onwenselijk is dat toepassing van het omslagstelsel er toe leidt dat door de dga aangegane verplichtingen tot het doen van pensioenbetalingen niet als kosten tot uitdrukking komen in de jaarlijkse winstbepalende balans.

Niet voldaan aan aflossingseis en geen zakelijke rente: geen eigenwoningschuld

[Rechtbank Den Haag 15 februari 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:2156](#)

Rechtbank Den Haag constateert dat een lening niet kwalificeert als eigenwoningschuld, omdat de leningsovereenkomst niet voldoet aan de eisen die [art. 3.119a Wet IB 2001](#) hieraan stelt. Volgens de rechter is contractueel gezien namelijk niet voldaan aan de aflossingseis. Tevens is er sprake van een onzakelijke rente (9,4%).

Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten

De Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten wordt verzorgd door Nationale-Nederlanden Bank en Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij.

Redactie

Gerda Lagarde – Ferd Beukers – Frits Turenhout – Ruben Stam – Willem Jonkers

Wilt u opgenomen worden op de verzendlijst of wenst u de nieuwsbrief niet meer te ontvangen? Stuur dan een e-mail naar fja@nn.nl.

Voor eventuele onjuistheden aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

© 2024 Nieuwsbrief Fiscaal Juridische Actualiteiten - Nationale-Nederlanden